

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Кузьменко Л.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Аналіз фінансової звітності підприємства є основним джерелом інформації про його фінансовий стан. Він дає множину показників, що характеризують різні сторони господарської діяльності підприємства: фінансову незалежність, ділову активність, рентабельність, ліквідність балансу й платоспроможність тощо.

Детальне вивчення цих показників та їх взаємозв'язку дає можливість виявити тенденції та закономірності досліджуваного явища. А це, в свою чергу, дозволяє розробити обґрунтовані пропозиції щодо поліпшення фінансового стану в конкретній ситуації, що диктується впливом факторів внутрішнього та зовнішнього середовища.

Наголосимо, що застосування системних методів дослідження. Зокрема, системний підхід до вивчення проблеми ліквідності дозволяє розкрити взаємозв'язок між діловою активністю підприємства та ліквідністю його балансу. Тобто установити рівняння регресії, що описує вплив таких факторів як коефіцієнти оборотності різних складових оборотних активів (запасів, дебіторської та кредиторської заборгованості або окремих складових запасів) на коефіцієнт певного виду ліквідності (загальної, проміжної чи абсолютної).

Застосування одного з методів факторного аналізу, наприклад, методу цепних підстановок дозволить виявити вплив названих факторів на ліквідність протягом одного звітного періоду, але не дозволяє узагальнити результати на ряд періодів, представити їх в наглядній формі та використати їх за межами конкретного звітного періоду, для якого вони отримані.

В такому разі доцільно застосовувати системні методи дослідження, наприклад, статистичні та імітаційні.

Так, до речі, нами були проведені дослідження фінансового стану підприємства протягом тривалого періоду (2004 – 2013 роки), виявлено взаємозв'язок між діловою активністю та ліквідністю його балансу, одержані коефіцієнти парної та множинної кореляції, що характеризують ступінь та характер (прямий чи зворотний) зв'язку між результативним фактором у (коефіцієнтом ліквідності) та незалежними факторами (показниками ділової активності) x , перевірена наявність мультиколеніарних зв'язків між незалежними факторами, одержані рівняння регресії, що описують вказаний взаємозв'язок. Виявлено високий зв'язок між результативним показником у та незалежними факторами x (коефіцієнт детермінації), значимість факторів (t -статистика) та коефіцієнти еластичності впливу окремих факторів.

Таким чином, застосування системного підходу та методів системного аналізу суттєво розширює можливості фінансового аналізу.